

สารบัญ

บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ ข้อความคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล	๖
๒.๑ วัตถุประสงค์ของการมีนิติบุคคล	๖
๒.๒ สภาพของนิติบุคคล	๗
๒.๒.๑ ทฤษฎี Realistic Theory	๗
๒.๒.๒ ทฤษฎี Fiction Theory	๘
๒.๓ ประเภทของนิติบุคคล	๙
๒.๓.๑ นิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน	๙
ก. นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำกำไร	๑๐
ข. นิติบุคคลที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำกำไร	๑๑
๒.๓.๒ นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน	๑๑
๒.๔ ความรับผิดชอบของนิติบุคคล	๑๔
๒.๔.๑ ความรับผิดชอบแพ่งของนิติบุคคล	๑๔
๒.๔.๒ ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล: ปัญหาวิธี	๑๙
ก. ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล	๒๐
ข. ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล	๒๐
ค. ข้อถกเถียงเกี่ยวกับโทษทางอาญาของนิติบุคคล	๒๑
๒.๕ สถานการณ์ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลในประเทศไทย	๒๒
๒.๕.๑ ความผิดโดยเจตนา	๒๒
๒.๕.๒ ความผิดโดยประมาท	๒๒
๒.๖ วิธีวิธีในระบบกฎหมาย	๒๒
๒.๖.๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของศาลในการปรับใช้กฎหมาย	๒๓
๒.๖.๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณค่าของคำพิพากษา	๒๓

บทที่ ๓ ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลในกฎหมายคอมมอนลอว์:

กรณีประเทศอังกฤษ	๒๔
๓.๑ ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความรับผิด	๒๔
๓.๑.๑ ข้อโต้แย้งในด้านกฎหมายวิธีพิจารณาความ	๒๕
๓.๑.๒ ข้อโต้แย้งในด้านกฎหมายสารบัญญัติ	๒๖
๓.๒ ประเภทความผิดอาญา	๒๗
๓.๒.๑ ความผิดตามกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common law Offence)	๒๗
๓.๒.๒ ความผิดตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statutory Offence)	๒๘
๓.๓ ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล	๒๙
๓.๓.๑ ตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statutory Offence)	๒๙
๓.๓.๒ ตามกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common law Offence)	๓๑
ก. ความผิดที่ต้องการ Mens rea ประเภทเจตนา (Intention)	๓๔
ข. ความผิดที่ต้องการ Mens rea ประเภทประมาท (Negligence)	๓๖
๓.๔ บุคคลที่ทำการในนามนิติบุคคล	๓๘
๓.๕ ข้อจำกัดความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล	๔๐
๓.๖ ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลกรณีประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย	
ตาม Corporate Manslaughter and Corporate Homicide Act 2007	๔๒
๓.๖.๑ องค์ประกอบของความผิด	๔๓
๓.๖.๒ องค์การที่ต้องรับผิด	๔๓
๓.๖.๓ ระวังโทษ	๔๓
๓.๖.๔ การฟ้องนิติบุคคล	๔๔

บทที่ ๔ ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลในกฎหมายซีวิลลอว์:

กรณีประเทศฝรั่งเศส	๔๕
๔.๑ ความเป็นมาของปัญหา	๔๕
๔.๑.๑ ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล	๔๖
๔.๑.๒ แนววินิจฉัยของศาล	๔๖
๔.๑.๓ สภาพทางนิติบัญญัติ	๔๗
๔.๑.๔ การแก้ปัญหโดยการนิติบัญญัติ	๔๘
๔.๒ ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายอาญา ค.ศ.๑๙๙๒	๔๙
๔.๒.๑ หลักเกณฑ์การวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล	๔๙
ก. นิติบุคคลที่ต้องรับผิดทางอาญา	๔๙
ข. เงื่อนไขความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล	๔๙

๔.๒.๒ โทษทางอาญาของนิติบุคคล	๕๑
ก. โทษชั้นอุกฤษฏ์โทษและมรยโทษสำหรับนิติบุคคล	๕๒
ข. โทษชั้นลดโทษสำหรับนิติบุคคล	๕๔
๔.๒.๓ ความรับผิดทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล	๕๕
๔.๒.๔ ลักษณะการบัญญัติกฎหมาย	๕๖
ก. การบัญญัติโดยคำนึงถึงบุคคลธรรมดาเป็นหลัก	๕๖
ข. การบัญญัติความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลไว้อย่างชัดเจน	๕๖
๔.๒.๕ สภาพการณ์หลังบังคับใช้กฎหมาย	๕๗
๔.๓ ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลกรณีกระทำโดยประมาท	๕๗
๔.๓.๑ ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นตายโดยไม่เจตนา	๕๘
๔.๓.๒ ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส	๕๘
๔.๔ สรุป	๕๙

บทที่ ๕ ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลในกฎหมายไทย

๕.๑ ความเป็นมาเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลในประเทศไทย	๖๑
๕.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล	๖๔
๕.๒.๑ กฎหมายที่กำหนดความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลโดยชัดแจ้ง	๖๔
๕.๒.๒ กฎหมายที่กำหนดความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลโดยปริยาย	๖๖
๕.๒.๓ กฎหมายที่ไม่ได้กำหนดความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล	๖๗
๕.๓ ความเห็นของนักกฎหมายไทย	๖๙
๕.๓.๑ ฝ่ายที่เห็นด้วยว่านิติบุคคลมีความรับผิดทางอาญาได้	๖๙
๕.๓.๒ ฝ่ายที่เห็นว่านิติบุคคลไม่อาจมีความรับผิดทางอาญาได้	๗๐
๕.๔ แนววินิจฉัยของศาลฎีกาไทย	๗๕
๕.๔.๑ ความผิดโดยเจตนา	๗๖
ก. เกี่ยวกับผู้กระทำ	๗๖
ข. เกี่ยวกับการกระทำ	๗๗
ค. เกี่ยวกับเจตนาและเจตนาพิเศษ	๗๘
๕.๔.๒ ความผิดโดยประมาท	๘๐
๕.๕ โทษทางอาญาของนิติบุคคล	๘๔

บทที่ ๖ บทวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา	๘๕
๖.๑ ปัญหาเรื่องความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลในกฎหมายไทย	๘๗
๖.๑.๑ ปัญหาด้านนิติบัญญัติ	๘๗
๖.๑.๒ ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย	๙๑
๖.๒ การแก้ไขปัญหาด้านนิติวิธี	๑๐๒
๖.๒.๑ การกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องหลักความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล โดยชัดเจน	๑๐๒
๖.๒.๒ การกำหนดโทษของนิติบุคคลโดยเฉพาะ	๑๐๔
๖.๓ บทสรุป	๑๐๕
๖.๓.๑ ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลในระบบคอมมอนลอว์: กรณีประเทศอังกฤษ	๑๐๕
๖.๓.๒ ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลในระบบซีวิลลอว์: กรณีประเทศฝรั่งเศส	๑๐๖
๖.๓.๓ ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลในประเทศไทย	๑๐๗
๖.๔ การแก้ปัญหา	๑๑๒
๖.๔.๑ ในด้านนิติบัญญัติ	๑๑๒
๖.๔.๒ ในด้านการบังคับใช้กฎหมาย	๑๑๓
บรรณานุกรม	๑๑๔
ดัชนีค้นคำ-ภาษาไทย	๑๑๙
ดัชนีค้นคำ-ภาษาต่างประเทศ	๑๒๕
ดัชนีคำพิพากษาศาลฎีกา	๑๒๙